

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/nauka-i-edukacja/edukacja-1/przystanek-historia/249075,Sierz-Stanislaw-Papierz-Sep.html>

21.10.2026, 02:20

Sierż. Stanisław Papierz „Sęp”

19 października 1946 r. w przysiółku Piątkówka na stoku Makowskiej Góry poległ sierż.

Stanisław Papierz „Sęp”, dowódca oddziału partyzanckiego „Wolność”.

19.10.2026

WALCZĄC DO KOŃCA...

19 PAŹDZIERNIKA
80. ROCZNICA ŚMIERCI
STANISŁAWA PAPIERZA „SĘPA”

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Krakowie

Stanisław Papierz „Sęp” pochodził z Makowa Podhalańskiego. Urodził się 24 maja 1924 r. Podczas II wojny światowej działał w konspiracji ludowej; należał do oddziału partyzanckiego

Ludowej Straży Bezpieczeństwa kryptonim „Groń” Zygmunta Pieczary „Drania”. Do tej samej grupy należeli także Henryk Zajda „Grom”, Jan Sałapatek „Orzeł” i Mieczysław Wądołny, z którymi później współpracował także w antykomunistycznej konspiracji.

W 1945 r. mieszkał w Makowie Podhalańskim. Gdy zimą 1945/1946 r. w okolicy powstawała konspiracyjna grupa, jedną z pierwszych zaangażowanych osób był właśnie „Sęp”. On również zorganizował pierwszą pieczętkę, na której widniała nazwa „Bunt”. Wiosną 1946 r. na bazie grupy sformowano oddział partyzancki „Błyskawica” – „Sęp” pełnił w nim funkcję członka sztabu. Był bliskim współpracownikiem pierwszego dowódcy „Błyskawicy”, Józefa Dudy „Dara”, którego czasami zastępował.

Z czasem, wraz ze wzrostem liczebnym grupy, doszło do podziału „Błyskawicy”. W czerwcu 1946 r. wyodrębniła się z niej grupa, na czele której stanął „Sęp”. Przyjęła nazwę Grupa Operacyjna AK „Wolność”. Stosowano również nazwę Armia Krajowa Oddział Partyzancko Dywersyjny „Wolność”, ale częściej używano skróconej nazwy. Partyzanci używali pieczęci przedstawiającej orła w koronie, rozrywającego kajdany.

Pod swą komendą „Sęp” miał około 20 ludzi. Jego najbliższymi współpracownikami byli: plut. Józef Sasuła „Sokół”, kpr. Jan Sałapatek „Orzeł”, doświadczony partyzant pochodzący z Jachówki, kpr. Józef Najdek „Orlik”, Jan Strączek „Tygrysica”, Kazimierz Kurdas „Murzyn”. Partyzanci obozowali w górach Beskidu Makowskiego, najczęściej w okolicach szczytów Makowskiej Góry i Chełmu koło Marcówki, a działali na prawym, północnym brzegu Skawy.

Partyzanci „Wolności” współdziałali z kolegami z „Błyskawicy”/„Blysk-Buntu”/„Huraganu”, z oddziałem por. Mieczysława Wądołnego „Mściciela” oraz innymi należącymi do poakowskiej organizacji Armia Polska w Kraju. Ich największą wspólną akcją było opanowanie Sułkowic 29 sierpnia. Uderzyli na posterunek MO, którego funkcjonariusze znani byli z okradania ludzi jadących na targi do Kalwarii, Myślenic czy Skawiny, a także dokonywania grabieży pod pretekstem rewizji. Planowano nawet wspólny atak na Wadowice w celu odbicia aresztowanego oficera APwK, por. Feliksa Kwarciaka „Staszka”. Środki konieczne do działalności pozyskiwali z państwowych przedsiębiorstw i spółdzielni, m.in. w Skomielnej Czarnej i Stroniu.

Na początku października 1946 r., na krótko przed śmiercią, „Sęp” wyszedł z inicjatywą podporządkowania swej grupy bezpośrednio dowództwu Józefa Kurasia „Ognia”. Do oddziału przesłano wytyczne oraz zatwierdzone przez „Ognia” blankiety. Już po śmierci Papierza jego podkomendni, prowadzeni przez kpr. „Orla”, weszli w skład 5. kompanii Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica”.

19 października 1946 r. „Sęp” z jednym towarzyszem zjawił się w zabudowaniach przysiółka Piątkówka, położnego między wzniesieniami Makowskiej Góry i Bryndzówki. Przyszli do gospodarza Romana Tiatka, krawca z zawodu, w celu dokończenia przeznaczonego dla „Sępa” munduru. Wiadomość o pojawieniu się partyzantów dotarła do pododdziału żywieckiej grupy operacyjnej KBW, który wieczorem tego samego dnia ruszył w kierunku Piątkówki, prowadzony przez funkcjonariusza UB Józefa Mieleckiego. Dotarli tam po 22.00 (według jednego z dokumentów walka zakończyła się już po północy 20 października). W jednym z domów żołnierze KBW spostrzegli dwóch partyzantów. Gdy próbowali dostać się do wnętrza budynku, rozpoczęła się walka. Dwóch podoficerów KBW padło rannych. Jednak w wyniku ognia otwartego przez pozostałych poległ sierż. Stanisław Papierz „Sęp”. Jego koledze udało się uciec. Przy zabitym znaleziono pepeszę, tetetkę oraz torbę zawierającą pieczęć oddziału i konspiracyjne dokumenty.

Miejsce pochówku Stanisława Papierza „Sępa” pozostaje nieznane.

Tekst Krzysztof Pięciak

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

Żołnierze Wyklęci

Artykuł